

ПРОЄКТ «БЕЗПЕЧНІ, ДОСТУПНІ ТА ЕФЕКТИВНІ ЛІКИ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ» (SAFEMED)

ЩОМІСЯЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ЖОВТЕНЬ 2025

ЛЮДИНА ПОНАД УСЕ: ЯК ПРОГРАМА «ДОСТУПНІ ЛІКИ» ДОПОМАГАЄ ПАЦІЄНТАМ НА ВОЛИНІ

Черговий етап реалізації програми «Доступні ліки» став головною темою регіональної наради, яка відбулася 17 вересня в місті Луцьку Волинської області. Національна служба охорони здоров'я України (НСЗУ) за підтримки SAFEMed зібрала понад 70 представників місцевих органів влади, лікарень, аптечних мереж, пацієнтських організацій та національного поштового оператора.

Цей рік відзначився безпрецедентним розширенням програми «Доступні ліки». Зараз держава відшкодовує вартість 705 найменувань ліків, у тому числі 273 найменувань препаратів, які пацієнти можуть отримати безкоштовно. Вперше до програми включено ліки для вагітних жінок, дітей та онкопацієнтів, зокрема, пацієнтів із раком молочної залози. Також розширено перелік ліків для лікування вже наявних у програмі захворювань, таких як серцево-судинні, ендокринні, аутоімунні, психічні та поведінкові розлади.

Відкриття регіональної зустрічі
«Доступні ліки - 2025».
Фото: SAFEMed

Голова НСЗУ Наталія Гусак підкреслила позитивну динаміку розширення програми:

«Програма “Доступні ліки” — приклад того, як система може давати результат навіть у час війни. Ми бачимо прогрес у фінансуванні, у покритті аптечною мережею, у кількості пацієнтів, які реально отримують безоплатні препарати. Але цей прогрес — не заслуга однієї інституції. Це робота місцевого самоврядування, лікарів, фармацевтів, власників аптек, міжнародних і пацієнтських організацій, які наполягали, адвокатували, підтримували і розширювали програму».

З моменту запуску програми «Доступні ліки» нею скористалися вже понад 5,8 мільйона пацієнтів, при цьому відшкодовано було 81 мільйон рецептів. Бюджет програми на цей рік перевищує 7 мільярдів гривень (приблизно 168,8 мільйона доларів США). Волинь є лідером серед західних регіонів за кількістю виписаних рецептів та рівнем охоплення пацієнтів.

«Майже 174 тис. пацієнтів отримали допомогу», – зазначила пані Гусак. «64 аптеки уклали договори з НСЗУ, а кількість пунктів відпуску ліків за електронними рецептами становить 545. Рівень виписування та погашення рецептів становить 87% і є одним з найвищих у країні».

Ребекка Коулер, директорка проєкту SAFEMed, підкреслила, що саме люди є рушійною силою програми. «Ми пишаємося тим, що вже 8 років підтримуємо програму «Доступні ліки». Вона є ефективною, популярною та орієнтованою на людей. А запорукою успіху програми є лікарі первинної ланки, які найкраще знають своїх пацієнтів. Такі регіональні заходи є надзвичайно важливими для побудови довіри, обміну досвідом та надання зворотного зв'язку безпосередньо особам, які приймають рішення».

Під час заходу учасники обговорили проблеми, що залишаються актуальними у сільській місцевості. По всій країні мобільні аптеки та пункти видачі «Укрпошти» допомагають охопити віддалені громади, проте залишаються прогалини в охопленні – зокрема, на Волині, де лише у 12% сіл є аптеки. Під час заходу було чітко визначено, що успіх програми «Доступні ліки» залежить не лише від фінансування та переліків ліків, а й від співпраці між регіональними керівниками, лікарями, пацієнтами та органами державної влади. Відкрите спілкування дозволяє швидше вирішувати проблеми та на практиці покращувати доступ до лікування.

УРЯД РОЗШИРЮЄ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

8 жовтня 2025 року Кабінет Міністрів України затвердив Постанову №1268, якою було оновлено Національний перелік основних лікарських засобів (Нацперелік) – ключовий документ, що визначає перелік лікарських засобів, доступних для державного відшкодування в лікарнях та амбулаторних закладах.

Зараз перелік включає 27 нових міжнародних непатентованих назв (МНН) та їх комбінацій, спрямованих на основні пріоритетні напрямки охорони здоров'я – серцево-судинні та ендокринні захворювання, психічні розлади та грибкові інфекції. Це рішення розширює доступ до безпечного та науково обґрунтованого лікування по всій країні. Оновлений Нацперелік буде слугувати орієнтиром для перегляду лікарняних формулярів та планів закупівель. Очікується, що до 2026 року декілька нових найменувань ліків з переліку увійдуть до програми «Доступні ліки», що дозволить пацієнтам отримувати їх безкоштовно або з частковою оплатою за електронними рецептами. Уряд також має намір збільшити бюджет реімбурсації НСЗУ для забезпечення безперервності надання медичної допомоги.

SAFEMed продовжує підтримку МОЗ та НСЗУ у просуванні політики реімбурсації, посиленні аналітики та покращенні комунікації задля зміцнення довіри громадськості. SAFEMed також підтримує оновлення Нацпереліку для ухвалення науково обґрунтованих рішень щодо реімбурсації та централізованих закупівель.

Про SAFEMed

Проект «Безпечні, фінансово доступні та ефективні ліки для українців» (SAFEMed) покликаний підтримати Уряд України в його поточних зусиллях щодо реформування системи охорони здоров'я та розширення доступу до доступних і надійних ліків. За підтримки уряду США, MSH надає технічну та юридичну допомогу для зміцнення фармацевтичного сектору України. Наша робота в Україні спрямована на підвищення прозорості, покращення ефективності витрат і зміцнення ланцюга поставок фармацевтичних препаратів, що у підсумку сприятиме кращому доступу та користуванню лікарськими засобами та медичними товарами від туберкульозу, ВІЛ та СНІДу, COVID-19 та неінфекційних захворювань. Ми підтримуємо Уряд України в його постійних зусиллях щодо реформування системи охорони здоров'я під час війни.

ДВА НОВІ НАВЧАЛЬНІ КУРСИ ВІДТЕПЕР ДОСТУПНІ НА ПЛАТФОРМІ АКАДЕМІЇ НСЗУ

SAFEMed працює над зміцненням експертного потенціалу національних та регіональних фахівців у сфері охорони здоров'я для ефективного впровадження реформ. У 2025 році SAFEMed допоміг розширити платформу онлайн-навчання Академії НСЗУ – провідного ресурсу безперервної освіти.

Онлайн-курс «Фармацевтична опіка та електронні рецепти», запущений у червні за підтримки SAFEMed, вже пройшли понад 12 тисяч фармацевтів. У жовтні стартували ще два курси:

- «Госпітальна оцінка медичних технологій» (госпітальна ОМТ), розроблений за участю НСЗУ та провідних клінічних закладів, зокрема Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця та Національного інституту серцево-судинної хірургії ім. М.М. Амосова. Курс розроблений з метою надання керівникам закладів охорони здоров'я практичних інструментів для впровадження медичних технологій на основі доказових даних. Програма пропонує чіткі практичні кроки, адаптовані до найкращих міжнародних практик та українських реалій, що сприяють обґрунтованому прийняттю рішень та розподілу ресурсів.
- Курс «Належна практика з промоції лікарських засобів», розроблений спільно з LA Law Firm, сприяє дотриманню етичних стандартів маркетингу, запроваджених Наказом МОЗ № 962 (від 12 червня 2025 року), розробленим за підтримки SAFEMed.

На сьогоднішній день курс з госпітальної ОМТ пройшли 190 слухачів, а курс з промоції лікарських засобів – 229. Ці програми сприяють забезпеченню прозорого прийняття рішень на основі доказових даних у сфері планування, бюджетування та використання лікарських засобів.

SAFEMED ПІДБИВАЄ ПІДСУМКИ ВОСЬМИ РОКІВ РОБОТИ НАД ЗМІЦНЕННЯМ СПРОМОЖНОСТІ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У вересні проєкт SAFEMed завершив проведення якісної оцінки зусиль зі зміцнення спроможності за вісім років співпраці з українськими партнерами. Результати оцінки висвітлили значні досягнення, які стали можливими завдяки партнерському підходу та орієнтованості на потреби країни. В ході оцінки було проаналізовано 312 документів проєкту, а також проведено інтерв'ю та фокус-групи з 40 практикуючими фахівцями. Учасники дослідження поділилися своїм досвідом та думками щодо змін, які стали можливими завдяки нашим спільним зусиллям. Їхні історії продемонстрували реальний вплив нашої роботи, додали реальних голосів до процесу оцінки та допомогли перетворити задокументовані висновки на яскраву живу оповідь. Їхній внесок був особливо цінним для розуміння того, як робота з розбудови потенціалу перетворюється на конкретні результати на місцях. Дані дослідження свідчать, що, незважаючи на COVID-19 та війну, гнучкі стратегічні зусилля можуть забезпечити тривалі результати. У дослідженні висвітлено кілька ключових досягнень: посилення Державного підприємства «Медичні закупівлі України» (МЗУ), модернізація ланцюгів постачання ліків для лікування БІЛ, туберкульозу та COVID-19, а також створення таких надійних цифрових рішень у сфері охорони здоров'я, як MedData, eStock та ERP-системи, що забезпечують доступ до медичної допомоги навіть у кризових умовах. Дослідження підтвердило, що узгодження заходів з розбудови потенціалу з пріоритетами країни та міжнародними стандартами забезпечує стійкі інституційні вдосконалення. Для забезпечення стійкості системи охорони здоров'я України та її готовності до майбутніх викликів важливе значення має подальша цифровізація та координація. SAFEMed пишається нашими спільними досягненнями та дякує всім, чий досвід та відданість справі зробили ці досягнення можливими.

Читати більше: <https://msh.org/resources/building-a-stronger-ukrainian-health-system/>

МЕДИЧНІ ЗАКУПІВЛІ УКРАЇНИ СВЯТКУЮТЬ 7-РІЧЧЯ: ШЛЯХ ДО ПРОЗОРОСТІ, ДОСТУПУ ТА ДОВІРИ

Цього жовтня виповнюється сім років з дня заснування ДП «Медичні закупівлі України» (МЗУ) – національного агентства, відповідального за забезпечення доступу до безпечних та ефективних лікарських засобів та медичних виробів. Ця організація стала зразком прозорих та професійних державних закупівель. Її системи відповідають міжнародним антикорупційним стандартам, що підтверджується щорічними сертифікатами відповідності. Організація продовжує автоматизувати процеси, розширювати свій мандат та впроваджувати сучасні технології для покращення доступу пацієнтів по всій країні, навіть у воєнний час. Протягом усіх семи років SAFEMed був відданим партнером МЗУ у впровадженні цифрових інструментів, посиленні врядування та підвищенні ефективності закупівельних систем. Ми вітаємо команду МЗУ з сьомою річницею створення та дякуємо нашим партнерам і пацієнтам, чия довіра зробила це можливим.

ФОТО: МЗУ

ЗАЛИШАЙСЯ В КУРСІ ОСТАННІХ НОВИН

ua-safemed@safemedua.org